

WORKSHOP 4

FILHANTERING

Lennart Steinvall

(baserad på tidigare DV-
kursers föreläsning om filer)

UMEÅ UNIVERSITET

INNEHÅLL

- Genomgång WS 2
- Filhantering och kommandoradsparametrar
- Grupparbete med övningsuppgifter

FILHANTERING

- Ni har jobbat mycket med inläsning och utskrifter (IO) i era program. Detta har dock skett främst till skärmen.
- En fil kan ses som en följd av minnesceller som behåller sitt innehåll även när datorn är avstängd.
- För att kommunicera med filer för vi in ett mellanled, en *ström*.
  - Programmen kommunicerar med strömmen, öppnar den för att läsa från filen. Vi säger dock oftast att vi öppnar filen.
  - För att komma åt strömmen används filpekare.

FILHANTERING

- Filpekaren `FILE *` definieras i `stdio.h`, men hur den exakt ser ut är oviktigt.
- Även utskrifter till skärm och inläsning från tangentbord sköts med filpekare.
- Strömmarna benämns `stdout` och `stdin`.
- Dessutom finns en filpekare för utskrifter av felmeddelanden, `stderr`.

TEXTFILER OCH BINÄRA FILER

- Textfiler är lätta för människor att läsa medan binärfiler oftast kräver program.
  - Källkoden för ett c-program är en textfil medan den körbara koden till programmet är en binärfil.
- Binärfilen lagrar datat exakt så som datorn representerar det medan textfilen är en representation av detta data.
- Lagras talet 267 i en textfil blir det som tre tecken '2', '6' och '7'.
  - Tecknen har en ascii kod tex har '2' ascii koden 50 som lagras som 00110010 binärt.
- Lagras talet 267 i en binärfil lagras det som 00000000 1100100.

ÖPPNA OCH STÄNGA FILER

- För att kunna läsa eller skriva till en fil måste den först öppnas.

```
#include <stdio.h>
```

```
FILE *fopen(const char* filename, const char *mode);
```

Returnerar: Filpekare vid OK, annars NULL.

- Vi öppnar filer genom att ange bl. a. dess namn.

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void) {
```

```
    FILE* ifp;
```

```
    FILE* ofp;
```

```
    /* open for reading */
```

```
    ifp = fopen("any_file", "r");
```

```
    /* open for writing */
```

```
    outfp = fopen("another_file", "w");
```

```
    ...
```

```
}
```


ÖPPNA OCH STÄNGA FILER

- Vid öppnandet anger man också vad man vill kunna göra med filen. Detta för att undvika misstag.
- Dessa kan vara
  - "r" Öppnar textfil för läsning.
  - "w" Öppnar textfil för skrivning.
  - "a" Öppnar textfil för att lägga till.
  - "rb" Öppnar binär fil för läsning.
  - "wb" Öppnar binär fil för skrivning.
  - "ab" Öppnar binär fil för att lägga till.
  - "r+" Öppnar fil för läsning och skrivning.
  - "w+" Öppnar fil för skrivning och läsning.
  - ... O.S.V.

ÖPPNA OCH STÄNGA FILER

- När man är klar med en fil bör den stängas.

```
#include <stdio.h>
int fclose(FILE *stream);
Returnerar: 0 vid OK, annars EOF.
```

```
#include <stdio.h>

int main(void) {
    FILE* fp;
    /* open for reading */
    fp = fopen("any_file", "r");
    /* do something with the file */
    /* close the file */
    fclose(fp);
}
```


FILER

- Slutet på en fil markeras med ett speciellt slut-på-filen-tecken.
  - C använder sig av ett särskilt värde, EOF för att representera detta.
- Många av input-funktionerna från `stdio.h` returnerar EOF när de läser , vilket vi kan använda oss av för att styra programflödet:

```
while ( scanf ("%d", &myNumber) != EOF ) {  
    printf ("%d\n", myNumber) ;  
}
```


LÄSA OCH SKRIVA PÅ FILER

- Motsvarigheten till `printf` och `scanf` för filer heter `fprintf` och `fscanf`.
- `int fprintf(FILE *stream, const char* format, ...);`
  - Returnerar: Antalet utskrivna tecken om OK, annars negativt värde.
  - `fprintf` fungerar på samma sätt som `printf` med den skillnaden att resultatet skrivs till en filpekare, `stream`, i stället för till skärmen.
- `int fscanf(FILE* stream, const char* format, ...);`
  - Returnerar: Antalet lyckosamma matchningar. Vid fel EOF.
  - `fscanf` läser text från en filpekare och inte från tangentbordet.
- `char *fgets(char* str, int n, FILE *stream);`
  - Returnerar: En rad från en fil, NULL om något går fel
  - `fgets` läser en rad från en fil tills `n-1` tecken lästs, nyradstecken lästs eller filslutstecken lästs, NULL returneras om filslut nås utan att något tecken lästs in
- Alla funktionerna ovan finns i `stdio.h`

EXEMPEL: RADNUMRERING

- Antag att vi har ett antal kodfiler och att vi vill skriva ut dem på papper med radnumrering.
  - Det finns visserligen ett antal olika sätt att åstadkomma detta, men vi bestämmer oss för att göra det med hjälp av ett litet C-program.
- Programmet ska heta `rownumbers` och kunna anropas med två filnamn. Tex
`rownumbers infil.c utfil.txt`
 Kommandoradsparametrar!
- Programmet ska läsa från `infil.c` och skapa en radnumrerad kopia i `utfil.txt`
- Vi antar att ingen av filerna programmet ska hantera har mer än 1000 rader eller någon rad med mer än 300 tecken.

VAD MÅSTE PROGRAMMET GÖRA?

1. Kontrollera att den fått rätt indata
  - namn på två filer, en att läsa ifrån och en att skriva till
2. Försöka öppna filerna
3. Sätta en räknare till 1
4. För varje rad i infilen
  1. Skriva räknare + raden i utfilen
  2. Öka räknaren med 1
5. Stänga filerna

KOMMANDORADSPARAMETRAR

- Hittills har vi sett program som tar interaktiv input.
  - Programmet säger till användaren att det förväntar sig indata och läser indata från tangentbordet.
  - I många fall är detta opraktiskt eller rentav omöjligt.
- Vi vill i stället kunna ge programmet den indata det behöver direkt när det startar.
  - Vi ger programmet ***programparametrar (eller kommandoradsparametrar)***, som i praktiken omvandlas till parametrar för funktionen main.
  - Anges direkt efter namnet på den körbara filen
`rownumbers infil.c utfil.txt`

KOMMANDORADSPARAMETRAR

- För att ta emot parametern måste programmets main-funktion se ut så här:

```
int main(int argc, char ** argv) {  
    ...  
}
```

- **argc** talar om för oss **hur många** parametrar som skickats till programmet.
- **argv** är en **array av strängar** och innehåller själva parametrarna.

I PRAKTIKEN...

```
#include <stdio.h>

int main(int argc, char ** argv)
{
    printf("Antal parametrar: %d\n", argc);
    for(int i = 0; i < argc; i++){
        printf("Parameter %d: %s\n", i, argv[i]);
    }
}
```

Om vi kör programmet

```
./a.out one two three
```

så får vi resultatet:

```
Antal parametrar: 4
Parameter 0: ./a.out
Parameter 1: one
Parameter 2: two
Parameter 3: three
```

Programnamnet är också
en parameter!

UMEÅ UNIVERSITET

REPRIS: VAD MÅSTE PROGRAMMET GÖRA?

1. Kontrollera att den fått rätt indata
  - namn på två filer, en att läsa ifrån och en att skriva till
2. Försöka öppna filerna
3. Sätta en räknare till 1
4. För varje rad i infilen
  1. Skriva räknare + raden i utfilen
  2. Öka räknaren med 1
5. Stänga filerna

VI BEHÖVER LITE VARIABLER

```
#include <stdio.h>
```

```
#define BUFSIZE 300 /* Max 300 char per line */
```

```
int main(int argc, char ** argv){
```

```
char line[BUFSIZE]; /* Buffer a line at the time from input */
```

```
FILE * infilep; /* Pointer to input file */
```

```
FILE * outfilep; /* Pointer to output file */
```

```
int rowNumber = 1;
```


1. KONTROLLERA INDATA

```
/* check that there are two input parameters (in- and outfile)*/  
if(argc <= 2){  
    fprintf(stderr, "Usage: rownumbers <input file name> ");  
    fprintf(stderr, "<output file name>\n");  
    return 0;  
}
```

- Kontrollera alltid att indata är det du förväntat dig först av allt.
  - Rätt antal parametrar och rätt typ av parametrar
- Är datat felaktigt och det ej går “reparera”, avbryt programmet omedelbart.

2. ÖPPNA FILERNA – FELHANTERING!

```
/* Try to open the input file */
infilep = fopen(argv[1], "r");

if(infilep == NULL){
    fprintf(stderr, "Couldn't open input file %s\n", argv[1]);
    return 0;
}

/* Try to open the output file */
outfilep = fopen(argv[2], "w");

if(outfilep == NULL){
    fprintf(stderr, "Couldn't open output file %s\n", argv[2]);
    return 0;
}
```

- Finns en massa som kan gå fel:
  - Filen finns inte
  - Vi vill skriva till en fil men saknar rättigheter
  - ...
- Går något fel returnerar fopen NULL.
- Måste kollas, försöker man läsa en fill med en NULL-pekkare kraschar programmet.

3-4. LÄSA/SKRIVA TILL FILERNA

```
/* Read a line at a time from the input file.  
 * Write the line, preceded by a row number,  
 * to the output file.  
 */  
while(fgets(line, BUFSIZE, infilep) != NULL) {  
    fprintf(outfilep, "%-3d ", rowNumber);  
    fprintf(outfilep, "%s", line);  
    rowNumber++;  
}
```


5. STÄNGA FILERNA

```
fclose(infile);  
fclose(outfile);  
return 0;  
}
```

- `fclose` tar bort strukturen som skapats för att hålla rätt på tillgångsinformationen samt utför ett par andra ”renhållningsuppgifter”.
- Att stänga alla filer programmet öppnat är också synnerligen viktigt!

BINÄRA FILER

- Om ett program vill lagra data som ska läsas av ett annat C-program kan den göra det i en binär fil utan att bry sig om att konvertera till strängar. Programmet lagrar helt enkelt datorns interna representation av data.
- Ett annat program kan sedan läsa den binära filen, förutsatt att det känner till vad det är som lagrats.
- Lägg till ett b till den andra inparametern i fopen:
  - `binaryp = fopen("myFile.bin", "rb");`

BINÄRA FILER

- För att skriva till en binär fill används `fwrite`
  - `size_t fwrite (const void *array, size_t size, size_t count, FILE *stream);`
    - `array` är en pekare till en plats i minnet, där `fwrite` ska börja läsa.
    - `size` är storleken på den datatyp som ska skrivas till filen, angedd i bytes.
    - `count` är antalet element vi vill skriva till filen.
    - `stream` är filpekaren.
- `fwrite` kommer att skriva de första `count` blocken av storlek `size` från minnet, med start vid `array`, till filen kopplad till `stream`.

BINÄRA FILER

- För att läsa från en binär fill används `fread`
  - `size_t fread (const void *array, size_t size, size_t count, FILE *stream);`
    - `array` är en pekare till en plats i minnet, där `fwrite` ska börja läsa.
    - `size` är storleken på den datatyp som ska skrivas till filen, angedd i bytes.
    - `count` är antalet element vi vill skriva till filen.
    - `stream` är filpekaren.
- `fread` kommer att läsa de första `count` blocken av storlek `size` från filen kopplad till `stream` och skriva till minnet, med start vid `array`.

